

Dominique Goblet - alitajunnan valjastaja

Kuvat seuraavat toisiaan häiritsevällä tavalla ja niiden muodostama tarina jää mieleen kummittelemaan. Hahmoissa jokin on aavistuksen vinksallaan – kuin mätänemisprosessi uhkasi. Käsikirjoitus vaikuttaa summittaiselta, mutta peräkkäisten kuvien yhteisvaikutus onkin yllättävän voimakas. Mistä tällaiset tarinat ja kuvat kumpuavat?

TEKSTI HANNELE RICHERT KUVAT HENRI SÖDERLUND

Helsingin sarjakuvafestivaaleilla vierailut belgialainen **Dominique Goblet** (s.1967) osaa paitsi tehdä vaikuttavia sarjakuvia, niin myös puhua niistä. Kuvitusta opiskellut Goblet tekee sarjakuvan lisäksi maala-uksia, veistoksia ja valokuvaa. Festivaaleilla hän puhui muun muassa kirjastaan *Hommes loupes* (Ihmissudet), jonka sivut muodostavat painajaista muistuttavan kokonaisuuden. Pohjana on sama lehtikuva, jota Goblet piirsi uudestaan ja uudestaan, kunnes siinä alkoi tapahtua kummia.

”Kun päästää irti halusta hallita ideoitaan, ne kasvavat ennakoimattomalla tavalla.”

– Toisto vapauttaa alitajunnan. Se alkaa tuottaa samaan kehykseen uutta kuvastoa, hyvin samaan tapaan kuin unissa. Assosiaatioihin nojaava kerronta on kontrollin pakene- mista: kun päästää irti halusta hallita ideoita- taan, ne kasvavat ennakoimattomalla tavalla. Tarinassa on unen logiikka, sitä voi lukea missä järjestyksessä tahansa.

Sanat tuovat mieleen kokeellisen kirjali- suuden ryhmittymän UoLiPo:n, jolla oli 90-luvulla vastineensa sarjakuvassa: OuBaPo. Goblet luottaa kokeellisuuteen tietoisesti. Sar- jakuvan perinnemaassa Belgiassa kahtiajako taidesarjakuvaan ja perinteiseen sarjakuvaan tuntuu voimakkaana, ja ilmeisesti jokaisen on valittava puolensa.

Ajalla leikkimisestä

Goblet'n sarjakuvat eivät aina etene selkeän lineaarisesti, vaan erilaiset toistot ja harppaukset ovat osa kerrontaa. Goblet'n ja hänen tyttärensä kuvapareista muodostuva kirja

Chronographie valittiin Angoulêmen festivaali- en vuoden 2010 parhaiden albumien listalle. Tekijä vaikuttaa asiasta iloisesti yllättyneeltä, sillä teos ei ole itsestään selvästi luokiteltavissa sarjakuvaksi. Se tapahtuu toki kronologisessa järjestyksessä, mutta ”tapahtumisen” tahti on totutusta poikkeavan hidas.

Goblet toteutti kirjan yhdessä tyttärensä kanssa, he piirsivät toistensa muotokuvat vii- koittain kymmenen vuoden ajan.

– Muotokuvapareissa omien piirrosteni malli muuttui lapsesta miltei aikuiseksi, tyt- täreni kuvat taas kehittyivät lapsen piirrus-

tuksista muutamassa vuodessa niin paljon, että oli vaikea enää erottaa, kumpi oli tehnyt kumman kuvan. Värit määräytyivät sen mukaan, mitä kumpikin meistä sattui sillä kertaa ottamaan käyttöön. Käytimme tietysti kunkin kerran maalit loppuun, joten skaala on yhtenäinen.

Dominique Goblet käyttää töissään usein eri välineitä rinnakkain – esimerkiksi lyijykynäpiirrosta ja maalausta. Sekatekniikka tuo töihin kerroksellisuutta, joka vahvistaa mieli- kuvaa ajan kerrostumisesta. Joidenkin kuvien kohdalla vaikuttaa jopa siltä, kuin ne olisi tehty paitsi eri välineillä, myös erillisinä ajan- kohtina. Tällaista tekotapaa Goblet ei kuiten- kaan tunnista omakseen.

– Saatan kyllä jättää jonkin idean hautu- maan, aloittaa projektin ja pistää sen sitten jäihin. Kun palaan, jatkan siitä, mihin jäin. Mutta en varsinaisesti käytä tarkoituksella ”vanhoja” piirroksia pohjana, vaan teen kuvan kokonaan valmiiksi.

Viiva on ansa!

Goblet piti Suomen vierailunsa aikana myös pajan Aalto-yliopiston (ent. Taideteollisen korkeakoulun) sarjakuvalinjalaisille.

– Olen vaikuttunut suomalaisten nuor- ten ilmaisuvoimasta ja rohkeudesta jopa siinä määrin, että alan melkein epäillä olevani itse vanhanaikainen. On hienoa, etteivät nuoret taiteilijat rajoita itseään sarjakuvan perinteisi- siin keinoihin. Belgiassa taidesarjakuvan puole- lta saa suorastaan taistella.

Taiteilijan mielestä itseään ei kannata rajoit- taakaan myöskään turhilla ”ei koskaan” ja ”en ole sen tyyppinen tekijä” -ajatuksilla.

– Luulin pitkään, etten sovellu yhteistyöhön taiteen tekemisessä. Nyt suuri osa meneillään olevista projekteista tapahtuu yhteistyössä.

Goblet on mukana projektissa, jossa taiteili- jat työskentelevät liikuntavammaisten kanssa. Hän käy myös kuvallista vuoropuhelua toisen taiteilijan kanssa sivu kerrallaan. Lopuksi ruudut on tarkoitus sekoittaa ja muodostaa niistä tarina, jota kumpikaan ei osannut odot- ta.

Kaavamaisuutta ei Goblet kannata myös- kään tekniikassa.

– *Ligne claire* on yksi sarjakuvan ja muun- kin piirtämisen suurista ongelmista. Ei ole luontevaa, että kaikelle piirretään ääri- viivat. Silloin valot ja varjot jäävät huomiotta, eikä muotoja ole helppo hahmottaa. Eihän kädessä tai nenässä ole oikeasti mitään ääri- viivoja. Viivat pakottavat piirtämään symbolisella tasolla, ja silloin on helppo luovuttaa, ajatella, ettei osaa. Piirtämisen osaamisessa on kyse kahdesta asiasta: rohkeudesta ja toistosta. Kehottaisin aloittamaan mieluummin maa- laamalla kuin viivoja piirtämällä, sillä ääri- viivat vievät niin helposti harhaan varsinaisesta muodosta.

